

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Αθήνα, 04-05-2022

Αριθ. Πρωτ. : 45781 - 04-05-2022

ΕΥΚΕ: 719

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Νίκος Γαβαλάς
Τηλέφωνο : 210 3742054
Email : stateaid_unit@m nec.gr

Προς : Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Περιφέρειας Αττικής
Λ. Συγγρού 98-100 Αθήνα
Τ.Κ. 11741
ddrosis@mou.gr,
spiliotis@mou.gr,
entotsika@mou.gr,
dkosma@mou.gr

**Θέμα: Διατύπωση γνώμης σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο «Δράση
Στέγασης και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Ατόμων που ανήκουν στη
ΛΟΑΤΚΙ+ (LGBTQI+) Κοινότητα»**

Σχετ.: Το από 20.04.2022 μήνυμα μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Περιφέρειας Αττικής
(Αρ.πρωτ.ΕΥΚΕ 719/21.04.2022)

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού μηνύματος σας, στο οποίο επισυνάπτεται το σχέδιο Πρόσκλησης με θέμα «**Δράση Στέγασης και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Ατόμων που ανήκουν στη ΛΟΑΤΚΙ+ (LGBTQI+) Κοινότητα**» στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Αττικής, με το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας αναφορικά με την υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων και λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο Πρόσκλησης, οι δράσεις που θα ενταχθούν και θα χρηματοδοτηθούν στην εν λόγω πρόσκληση αφορούν τα εξής:

«1.1. Η πράξη αφορά στη δημιουργία και λειτουργία 2 νέων Δομών με στόχο την προσωρινή παροχή στέγασης σε ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα καθώς και την παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

Η δομή φιλοξενίας προβλέπεται να έχει τη μορφή ημιαυτόνομων διαμερισμάτων προσωρινής φιλοξενίας, με δυνατότητα ταυτόχρονης φιλοξενίας έως 21 ατόμων. Ως διαμερίσματα

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ημιαυτόνομης διαβίωσης νοούνται πλήρως εξοπλισμένα διαμερίσματα με δυνατότητα να μπορούν να φιλοξενήσουν έως 3 άτομα το καθένα σε ξεχωριστά δωμάτια. Η δομή για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη αφορά αφενός στη λειτουργία χώρου για την παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων και αφετέρου στη λειτουργία Γραμμής Τηλεφωνικής Υποστήριξης των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, των οικογενειών τους και των εκπαιδευτικών.

Αναλυτικά η λειτουργία καθώς οι υπηρεσίες που παρέχουν οι 2 δομές καταγράφονται στον επισυναπτόμενο Οδηγό Εφαρμογής και Λειτουργίας της δράσης.

Ο Δυνητικός Δικαιούχος πρέπει να υποβάλει πρόταση η οποία να περιλαμβάνει τη δημιουργία και λειτουργία Μονάδας Εποπτευόμενων Διαμερισμάτων (7 Διαμερίσματα) καθώς και Δομής Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης (συμπεριλαμβανομένης της Τηλεφωνικής Γραμμής Ψυχολογικής Υποστήριξης)

1.2 Μέσω της προτεινόμενης δράσης πρόκειται να καλυφθεί το κόστος του απαιτούμενου προσωπικού για τη λειτουργία των παραπάνω δομών καθώς και τα αναγκαία λειτουργικά κόστη αυτών.

Επιπλέον, προβλέπεται χρήσης συμπληρωματικής (διασταυρούμενης) χρηματοδότησης ΕΤΠΑ/ΕΚΤ (άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2014 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016 (ΕΚΕΔ)), ποσοστού 10% για τις δαπάνες της Πράξης, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο συνδρομής του ΕΤΠΑ, υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές είναι απαραίτητες για την ικανοποιητική υλοποίηση της πράξης και συνδέονται άμεσα με αυτήν. Στην περίπτωση χρήσης της «ρήτρας ευελιξίας», οι σχετιζόμενες δράσεις πρέπει να αποτυπωθούν ως διακριτό υποέργο στο ΤΔΠ.

1.3 Η συγχρηματοδότηση των παραπάνω δομών είναι για 18 μήνες λειτουργίας».

Δυνητικός δικαιούχος για την υποβολή προτάσεων έργων είναι **Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) μη-κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία διαθέτουν σχετική εμπειρία στην υλοποίηση συναφών δραστηριοτήτων.**

Ο Προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται στο ποσό των **επτακοσίων χιλιάδων ευρώ 700.000,00€.**

2. Σύμφωνα με το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.

Από τη νομολογία προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής των σχετικών με τον ανταγωνισμό διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, **η έννοια της επιχείρησης περιλαμβάνει κάθε φορέα ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος που τον διέπει και του τρόπου χρηματοδότησής του, του κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα του.**

Όσον αφορά την ύπαρξη οικονομικής δραστηριότητας το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι **κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα**. Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα ορίσει ως «επιχειρήσεις» τις οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους.

3. Ωστόσο, το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί ασκώντας «δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν ως «υπό την ιδιότητα τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα συνιστά καθήκον που εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. **Σε γενικές γραμμές, εκτός εάν το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεώς τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες.**

Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης, η δράση εντάσσεται στον Άξονα προτεραιότητας **«Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής»**. Κατά συνέπεια η εν λόγω δράση **«Δράση Στέγασης και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Ατόμων που ανήκουν στη ΛΟΑΤΚΙ+ (LGBTQI+) Κοινότητα»** λόγω του κοινωνικού χαρακτήρα της, ενδέχεται να εμπίπτει στο πλαίσιο της άσκησης δημόσιας εξουσίας σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01).

4. Εναλλακτικά στην περίπτωση που η συγκεκριμένη δράση κριθεί ότι δεν δύναται να είναι συμβατή με το πλαίσιο άσκησης δημόσιας εξουσίας σύμφωνα με τα ανωτέρω στην παρ.3, τότε θα πρέπει να εξετασθεί η ένταξη της στο πλαίσιο των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ). Οι υπηρεσίες παροχής στέγασης και ψυχολογικής υποστήριξης συνιστούν οικονομική δραστηριότητα, βάσει όμως των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης δράσης καθώς αφορά στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και απευθύνεται σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, **δύναται να χαρακτηρισθούν ως Υπηρεσίες Γενικού οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), καθώς εκπληρώνεται μία Υποχρέωση Δημόσιας Υπηρεσίας (Public Service Obligation),** σύμφωνα με τα οριζόμενα του άρθρου 106 της ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, η χρηματοδότηση της παροχής των ανωτέρω υπηρεσιών πρέπει να εξετάζεται, εάν συνιστά είτε συμβιβάσιμη ενίσχυση που απαλλάσσεται της κοινοποίησης με βάση τα προβλεπόμενα στην Απόφαση 2012/21/ΕΕ περί ΥΓΟΣ, είτε ενίσχυση, που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 360/2012 (De Minimis ΥΓΟΣ).

5. Στο προοίμιο του σχεδίου Πρόσκλησης ορθώς έχουν συμπεριληφθεί τα σημεία 20 έως 26, τα οποία καλύπτουν επαρκώς το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά το εξεταζόμενο σχέδιο Πρόσκλησης.

6. Στην παράγραφο 4.4 «Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας» του σχεδίου Πρόσκλησης, συστήνουμε την προσθήκη των παρακάτω:

- Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 115150 / ΕΥΚΕ 4023 / 02.11.2016 έγγραφο της Εθνικής Αρχής Συντονισμού / ΕΥΚΕ «Οδηγίες αναφορικά με την Αξιολόγηση πλήρωσης του Κριτηρίου Συμβατότητας των Πράξεων με τους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων» και την επισυναπτόμενη Λίστα Ελέγχου περί ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης, οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να συμπληρώσουν την συνημμένη της παρούσας Λίστα Ελέγχου, προκειμένου στην συνέχεια να αξιολογηθεί η πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας των προτεινόμενων Πράξεων με τους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων.
- Έργα / ενέργειες, που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις συγκεκριμένες δράσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων του κυρίου έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες.
- Έργα / ενέργειες, που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει δυνατότητα δημόσια χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται από το εφαρμοζόμενο θεσμικό πλαίσιο ανά περίπτωση (Κανονισμός De Minimis).

7. Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων της συγκεκριμένης πρόσκλησης πρέπει έκαστη εξ αυτών να εξεταστεί διακριτά από την ΕΥΚΕ αναφορικά με την πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ. αριθμ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή με θέμα «Οδηγίες και

Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων».

Είναι συνεπώς αναγκαίο να αποσταθούν συμπληρωμένες και οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ και να τηρούνται στο φυσικό φάκελο του έργου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι προτάσεις που θα υποβληθούν στο πλαίσιο της Πρόσκλησης, θα εξεταστούν αρχικά ως προς τη συμβατότητα τους με την Ανακοίνωσή της ΕΕ σχετικά με την έννοια των της κρατικής ενίσχυσης (2016/C262/01) και εφόσον προκύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, τότε θα επιλεγεί το θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ για να καταστούν συμβιβάσιμες ως προς το δίκαιο ανταγωνισμού της ΕΕ.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του Τμήματος Εξυπηρέτησης
Κοινού και Πρωτοκόλλου

Κ.Α.Α.
ΤΣΙΜΠΟΓΙΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ε.Υ.Κ.Ε.